

GLASÖGON TILL ALLA

Köerna blev långa när det svenska teamet från organisationen "Vision for all" öppnade för ögonundersökning i flyktinglägren i november. Mest kvinnor i sina färg-ranna melfas, män i svarta eller vita turbaner men också ungdomar i jeans, t-tröjor och sneakers.

Två svenska optiker gjorde synundersökningar, deras fyra assistenter hjälpte till, tolkade och delade ut glasögon.

– Brigader från vår förening har besökt 20 länder, berättade optikern John Godoy efter hemkomsten. Vi har varit djupt inne i Perus djungler, i Kenya och uppe i Guatemalas högland, men jag tycker aldrig jag sett ett större behov, på grund av flyktingarnas situation, eftersom de sitter fast mitt ute i öknen år efter år, utan arbete, utan inkomster. Men till skillnad från andra platser där vi varit, var nästan alla alfabetiserade och det fanns skolor, bibliotek och tillgång till böcker. Suget efter synundersökning och glasögon var stort.

En av dem som fick sina ögon undersökta var Ahmed Hadara, strutpojken Hadaras son. Han som så många andra kunde gå därifrån med ett brett leende och säga:

– Oj oj, vad bra jag ser nu.

Många ungdomar ville ha synundersökning. Enligt John Godoy verkade det vara trendigt att ha glasögon, men de två optikerna kunde skicka hem de flesta av dem med orden: Kom igen när du fyllt 40.

Med i de 69 banankartonger med glasögon och annan optisk utrustning som föreningen kunnat skicka till lägren med Praktisk Solidaritets container fanns också solglasögon.

Solen och sanden i öknen är skadliga för ögonen, menar de svenska optikerna. Att skydda ögonen med solglasögon är viktigt.

Optikern John Godoy, initiativtagaren till organisationen "Vision for all", är född i Peru men flyttade till USA där han studerade pedagogik och litteratur vid universitetet.

– En vändpunkt i mitt liv blev en sommarkurs med den radikale brasilianske pedagogen Paulo Freire.

Freire hade lett stora alfabetiseringskam-

panjer bland Brasiliens fattiga, men att ge landets fattiga möjlighet att skaffa sig egna kunskaper och möjligheter att agera ansågs subversivt. Efter en militärkupp blev han fängslad, sedan han släppts gick han i exil men fortsatte sitt arbete i andra länder.

– Det var tidigt 80-tal, säger John Godoy. I Nicaragua hade sandinisterna störtat diktatorn Somoza, det första den nya regimen gjorde var att alfabetisera befolkningen med hjälp av ungdomar som lärare. Efter det inspirerande mötet med Paulo Freire ville jag också delta i kampen mot analfabetismen. Därför reste jag till Nicaragua som volontär och arbetade utan lön i 2 år med efteralfabetisering. Det var under det arbetet jag märkte att många inte kunde lära sig läsa för de inte såg tillräckligt bra. De hade inte glasögon och inga pengar att köpa glasögon för.

Det var där i Nicaragua som John Godoy egen vision föddes. Att för det första bli optiker och sen skapa en organisation som reste runt i världen och undersökte de behö-

vades ögon och försåg dem med glasögon.

– Jag hade förälskat mig i en svensk bistandsarbetare. Vi gifte oss och slog oss ner i Sverige. Jag började optikerskolan, men redan på skolan startade jag organisationen Vision for all och vi fick optiker runt om i Sverige att be

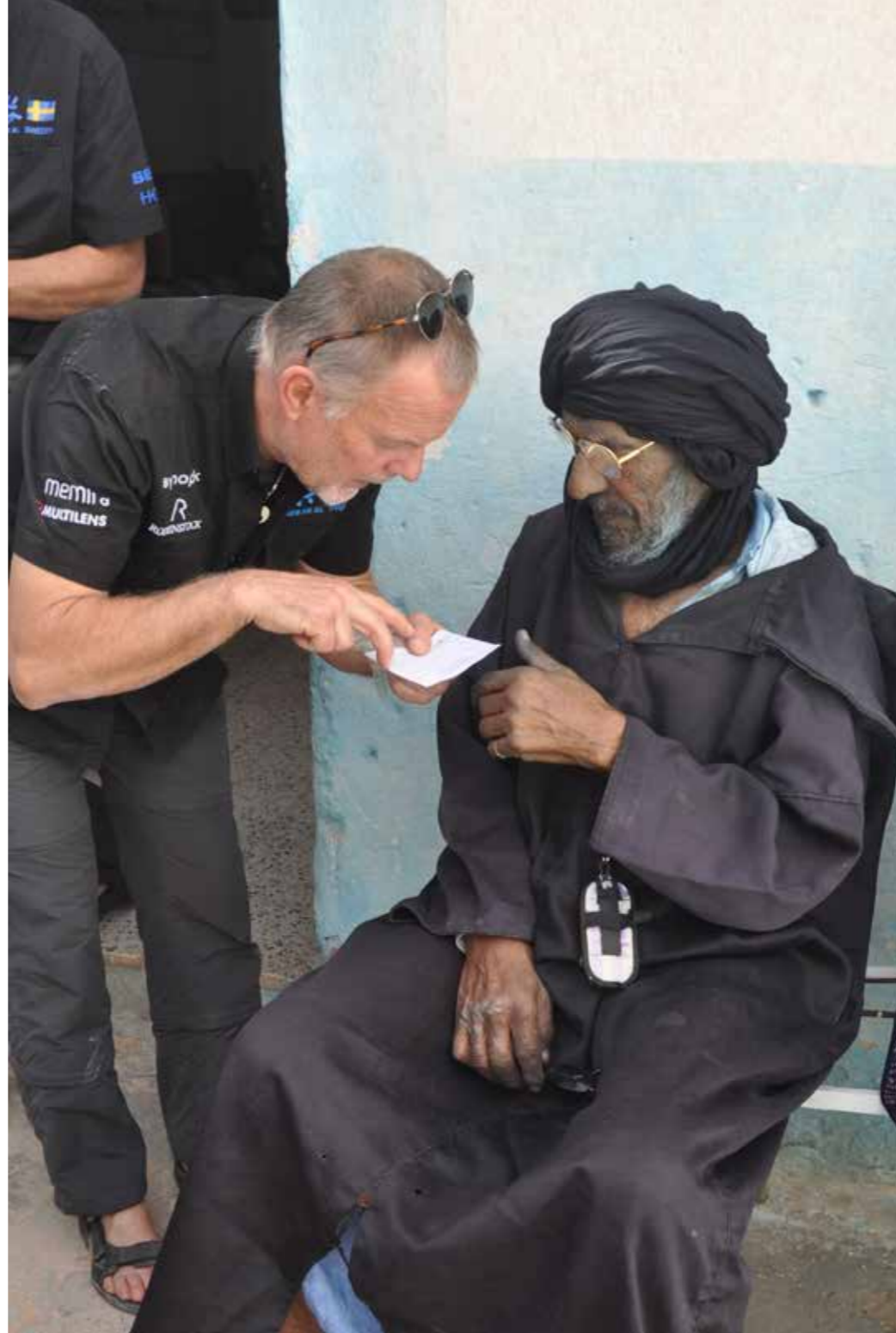
sina kunder att skänka sina gamla glasögon. Vi på skolan gick igenom glasögonen, reparerade, mätte styrka och skapade de första brigaderna som reste ut i världen och gjorde synundersökningar och delade ut glasögon. Året var 1995.

Sedan dess har föreningen fått 1200 medlemmar och gjort 114 resor med optiker och volontärer till 20 olika länder. Alla reser på egen bekostnad.

– Vi hoppas komma tillbaka till de väst-sahariska lägren i höst. Det känns viktigt. Vi hade strul med flyget och kunde bara arbeta fyra dagar. Trots det hann vi undersöka 866 flyktingar. Nästa gång vill vi stanna längre tid. Och då kommer vi att ha många fler solglasögon med oss. Det är viktigt att de som lever i öknen skyddar sina ögon.

Text: Monica Zak

Bilder: John Godoy

Optikern John Godoy i Sverige startade 1995 Vision for all, en bistandsorganisation för att hjälpa behövande synskadade runt om i världen med undersökning och glasögon. Här kontrollerar han och assistenten Tullan Willén synen på väst-sahariska flykting i lägren i Algeriet. En av dem som får sina ögon undersökta är Ahmed, son till "strutspojken" Hadara, som Monica Zak skrivit en ungdomsroman om. Sanden och den skarpa solen skapar ofta synproblem för människor som bor i öknen.